

[Niels Ravn.]

af offentlige tilskud på denne måde, mens de mange må klare sig selv på et helt andet og langt mere bekosteligt grundlag. Vi erkender, at de strukturproblemer, som man giver det udseende af at ville løse gennem denne lovgivning, trænger sig på, og de bør løses. Det er store problemer, men de kan ikke klares gennem denne lovgivning og de muligheder, der gives her. Der må gives frihed, så alle kan få lige mulighed for at tilpasse deres brug efter det, de nu mener passer dem bedst.

Jeg ved godt, man siger, at det, vi ønsker, er at komme husmandsbruget til livs. Det er fuldstændig forkert. Vi har ikke fastlåst os til nogen bestemt brugsstørrelse. Jeg har den bestemte opfattelse, at vi i dansk landbrug fortsat vil have behov for alle størrelser fra de små til de store, alt efter den indstilling og den driftsmåde, som den pågældende nu engang vil vælge, men vi ønsker, det skal være muligt for den enkelte på det friest mulige grundlag at kunne indrette sin bedrift, også når det drejer sig om jordtilliggende.

Jeg ved også godt, man vil skyde os i skoene, at vi går ind for godssammenlægninger. Hvis det er det, man er bange for, er vi meget forhandlingsvillige til at få nogle bestemmelser, så dette ikke er muligt. Når man taler om godssammenlægning: den lovgivning, vi har i dag, hvem er den til størst gene for? Det er de små husmandsbrug og bondebrugene, der lider under denne lovgivnings snærende bånd, medens de større brug og godserne — det ved vi alle, der har med disse ting at gøre — udmærket under gældende lov er i stand til at kunne forøge deres jordtilliggende.

Strukturproblemet trænger sig på, og det skal løses. Dansk landbrug skal først og fremmest befries for de snærende bånd, som denne lovgivning og de andre jordlove har pålagt det, men det er ikke sikkert, at erhvervet er i stand til alene at løse disse problemer. Dette er det konservative folkeparti fuldt ud klar over, og vi er indstillet på ud over at give denne frihed, disse muligheder, at det også kan blive nødvendigt på den ene eller den anden måde for det offentlige at yde bistand til disse problemers løsning. Den lovgivning, vi her står med, led skibbrud ved den

folkeafstemning, der fandt sted i juni måned 1963. Den tidligere landbrugsminister og den tidligere regering har siden da alene kredset om ulykkesstedet og søgt at fiske vraggods i land, for den lovgivning, vi står med her, er og bliver efter min opfattelse vraggods.

Jeg håber, at den nye landbrugsminister, der desværre ikke kan være til stede her i dag, og den nye regering vil være fordomsfrie, så vi kan finde nye veje efter de retningslinjer, som det konservative folkeparti igennem år har anvist. Vi står for en frigørelse, en liberalisering af vor jordlovgivning ikke alene på dette område, men på alle de andre områder, der som tidligere sagt behandles i landbokommissionen. Vi ønsker, at der herfra snarest skal komme et resultat, men derfor bør lovgivningsmagten ikke lægge hænderne i skødet. Det konservative folkeparti har gang på gang klart givet udtryk for, hvilke veje vi mener der skal gås på disse områder. Vi er rede til at skride til handling også her i folketinget. Jeg vil gerne spørge: er regeringen det samme?

Axel Sørensen: Inden for det radikale venstre kan vi give tilslutning til det foreliggende lovforslag.

Forslaget går med sin navneændring i retning af at supplere den lov, vi gennemførte i 1962 om en frivillig sammenlægning af f.eks. to mindre brug til ét, og her er der fortsat et stort område, som den gældende lov kan hjælpe på.

Selve antallet af ansøgninger om oprettelse af husmandsbrug har i de senere år været i nedadgående retning. Årsagen hertil må vel udledes af to forskellige ting, nemlig for det første den i de nærmest foregående år lave rentabilitet i forhold til den påkrævede investering, og for det andet har den store efterspørgsel efter arbejdskraft fra andre erhverv medført en flytning af arbejdere fra landet, hvis uddannelse i øvrigt er sket med henblik på at blive selvstændige landmænd.

Om de sidste års landbrugsregnskaber vil jeg gerne have lov at sige, at de viser en stigning i forrentningsprocenterne. Særlig i år begynder resultaterne at fremkomme og viser en stigning på fra 6 til 8 pct. Det vil forhåbentlig medføre, at antallet